
2009/2 (15)

Year: **2009**
Volume: **15**
Issue: **2**

Petr Gallus	Calvinovo učení o dvojím předurčení, K 500. výročí narození ženevského reformátora
Jan Roskovec	Stručně a jasně: Calvin o výkladu Písma (Jiřímu Doležalovi k osmdesátinám)
John Barton	Právo a vyprávění v Pentateuchu
David Javornický	Analýza zápletky starozákonních narativů
Jiří Just	Italští humanisté ve spisech rané Jednoty bratrské
Petr Macek	Procesuální teizmus a morální filosofie
Tabita Landová	Bohoslužby v sémiotické perspektivě: Charles S. Peirce a Umberto Eco jako inspirace pro liturgiku
Petr Gallus	Review: Schellingova pozdní filosofie jako výzva pro současnou trojiční teologii
Martin Wernisch	Review: Vladimír Urbánek: Eschatologie, vědění a politika
Jana Nechutová	Review: Ian Hazlett (ed.), Rané křesťanství. Počátky a vývoj církve do roku 600. (Na počest W. H. C. Frenda.)

[Full-text whole issue \(pdf\)](#)

[Cover \(pdf\)](#)

Calvinovo učení o dvojím předurčení, K 500. výročí narození ženevského reformátora

Author:	Petr Gallus
Abstract:	Calvins lehre von der doppelten prädestination Calvin lehrt eine doppelte Prädestination, die dem Trost der Gläubigen und der Herrlichkeit Gottes in der Welt dienen soll: im ewigen Ratschluss Gottes steht von Anfang an fest, wer erwählt und wer verworfen wird. Die Erwählung kann im Glauben erkannt und entsprechend gelebt werden. Im praktischen Lebensvollzug gibt es signa posteriora electionis, durch die sich der Glaubende versichern und bestätigen kann, dass er erwählt ist. Komplikationen kommen in Calvins Konzept überall dort, wo seine theologische Sicht von der alltäglichen Erfahrung ergänzt und korrigiert wird. Calvin weiss, dass es auch Menschen gibt, die nur auf Zeit glauben und dann wieder abfallen. Daran zeigt sich, dass auch die Verworfenen einen Glauben haben können – die fides temporalis, die sich als wahrer Glaube gebärdet, auch vom Heiligen Geist gewirkt wird, aber nicht so tief geht und nach einiger Zeit wieder verschwindet. Durch dieses Randphänomen, dessen Konsequenzen auch die ursprünglichen theologischen Grundentscheidungen Calvins angreifen, wird jedoch die gan ze Konzeption in Frage gestellt.

Cite As:	GALLUS, Petr. Calvinovo učení o dvojm předurčení, K 500. výročí narození ženevského reformátora. <i>Teologická reflexe</i> . 15/2 (2009): 117-129.
	Full text (pdf)
This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0) .	
	

Stručně a jasně: Calvin o výkladu Písma (Jiřímu Doležalovi k osmdesátinám)

Author:	Jan Roskovec
Abstract:	Clearly and concisely: on Calvin's interpretation of the scripture One of the popular Calvin's dicta is his maxim concerning interpretation of the Scripture: <i>perspicua brevitás</i> (lucid brevity). The present article surveys two of his writings where he develops his views of what should make a good Scripture commentary at some length: the prefaces to his first published exegetical work, commentary on Romans, and to the intended (however not realized) edition of Chrysostomus' expositions. It attempts to determine the inner and deeper relationships of this seemingly simple and only practical conception and to distinguish Calvin's approach from mere literalism.
Cite As:	ROSKOVEC, Jan. Stručně a jasně: Calvin o výkladu Písma (Jiřímu Doležalovi k osmdesátinám). <i>Teologická reflexe</i> . 15/2 (2009): 130-136.
	Full text (pdf)
This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0) .	
	

Právo a vyprávění v Pentateuchu

Author:	John Barton
Abstract:	Law and narration in the Pentateuch The way in which the Old Testament is interpreted depends heavily on applied hermeneutics. The basic technique explained and elaborated in this essay is „foregrounding“, in which one genre is preferred to another. The main genres involved here are law and narration, both integral parts of the Torah and both interconnected. If ethics (i.e. law) is taken as the primary genre, as it is in the Jewish tradition, then the method of reading and understanding radically differs from a reading that lays stress on narration, which is more typical for the Christian tradition. In terms of the Pentateuch, this means that the Jewish interpretation emphasizes a halakhic reading of biblical narrations. Various stories are read in order to illuminate coherently the law and its importance for the daily life of Israel. Foregrounding narration, on the other hand, brings a different agenda: The same texts function as more or less universal instructions on how to search for existential truth and human authenticity.
Cite As:	BARTON, John. Právo a vyprávění v Pentateuchu. <i>Teologická reflexe</i> . 15/2 (2009): 137 - 149

	Full text (pdf)
This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0) .	
	

Analýza zápletky starozákonních narativů

Author:	David Javornický
Abstract:	<p>Analysis of the plot in the old testament narratives</p> <p>This study introduces three main models suitable for the analysis of the plot of the Old Testament narratives. The first is the „pediment structure“ (known often under the name „plot structure“). This model was originally developed by G. Freytag for the analysis of the classical drama. The second model is „beginning-middle-end“, simple model linked to Aristotle. The third model is the „sociolinguistic model“ of W. Labov. These three models are described, compared and applied to the Old Testament narratives. The potential and the limits of the applications is critically evaluated. If we work consciously with the limits of each of the models, the application of them to Old Testament narratives is fruitful and could serve the readers to be more accurate in exegesis and to appreciate the beauty, the dynamics and the depth of the Old Testament narratives.</p>
Cite As:	JAVORNICKÝ, David. Analýza zápletky starozákonních narativů. <i>Teologická reflexe</i> . 15/2 (2009): 150-168.
	Full text (pdf)

This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0) .	
	

Italští humanisté ve spisech rané Jednoty bratrské

Author:	Jiří Just
Abstract:	<p>Italienische humanisten und die frühe brüdernität Obwohl die Brüderunität</p> <p>an der Wende des 15. und 16. Jahrhunderts immer noch als eine Reformbewegung mit den starken Zügen der spätmittelalterlichen Frömmigkeit und mit dem wesentlichen Anteil der Laien bei der Kirchenverwaltung galt, was auch die ablehnende Haltung zur jeglichen Form der höheren Bildung und zu dem in den tschechischen Ländern bis dahin nur spärlichen Wiederhall des Humanismus verursachte, finden wir in dieser Gemeinschaft auch eine Interesse für das Werk von Francesco Petrarca und Lorenzo Valla. Bis zum Anfang des 16. Jahrhundert nützte die Unität in der ganzen Reihe ihrer Schriften gerade die Argumentationsstoff der Kritik der Verhältnissen bei der päpstlichen Kurie und des jämmerlichen Zustandes der Kirche in den Werken Liber sine nomine (Petrarca) und De falso credita et ementita Constantini donatione Declamatio (Valla) aus. Zur bedeutsameren Rezeption des Humanismus (eigentlich schon des Reformationshumanismus) kam erst in der Zeit von Jan Blahoslav.</p>
Cite As:	JUST, Jiří. Italští humanisté ve spisech rané Jednoty bratrské. <i>Teologická reflexe</i> . 15/2 (2009): 169-178.
	Full text (pdf)

This article is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0 International License \(CC BY 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Procesuální teizmus a morální filosofie

Author:	Petr Macek
Abstract:	Process theism and moral philosophy Does modern commitment to the autonomy of human reason and experience disqualify any metaphysics and theism? In dialogue with classical and modern proposals, Franklin I. Gamwell (<i>The Divine Good: Modern Moral Theory and the Necessity of God</i>) agrees with Kant that there must be a ground for moral claims (amoralism is selfrefuting), but concludes that Aristotle is right in insisting that this ground must be teleological. This teleological ground, however, cannot be empirical (MacIntyre), but a priori or transcendental. Yet the basis of transcendental teleology cannot be any human consensus (Apel): it must be metaphysical. Exploiting the insights of Charles Hartshorne, the author concludes that the ground of metaphysical teleology must be neoclassical theism, where the ultimate metaphysical principle is creative synthesis, of which the maximal instance is divine relativity. Because of God's allinclusive relation to reality it is the "divine good" that ultimately identifies the moral law. The author illustrates this conclusion with the example of the modern debate on political ethics.
Cite As:	MACEK, Petr. Procesuální teizmus a morální filosofie. <i>Teologická reflexe</i> . 15/2 (2009): 179-196.
	Full text (pdf)
This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0) .	

Bohoslužby v sémiotické perspektivě: Charles S. Peirce a Umberto Eco jako inspirace pro liturgiku

Author:	Tabita Landová
Abstract:	The article explores the semiotic concept of sign and its reception in liturgies. In the first part the author resumes some common concepts of sign in Catholic and Protestant theology and points out some of their problems. The second part deals with two semiotic conceptions of sign, the dyadic concept of F. de Saussure which influenced the cultural semiotics of U. Eco, and the triadic concept of C'h. S. Peirce. The third part presents main topics of the semiotic liturgies in Germany and Anglo-Saxon world, especially the respect for the various means of expression in liturgy, the question of meaning, the role of (confessional) code and the problem of transcendent reference in the secular world. The purpose of this essay is to emphasize that semiotics doesn't provide only a set of analytical tools for exploring worship but also a specific epistemological model. In context of the Christian worship Peirce's realism seems to be more plausible than Eco's nominalist theory. It overcomes the problem of the ontological and conventional sign concept and leads to a conception of worship as semiosis at the edge of the known world.

Cite As:	LANDOVÁ, Tabita. Bohoslužby v sémiotické perspektivě: Charles S. Peirce a Umberto Eco jako inspirace pro liturgiku. <i>Teologická reflexe</i> . 15/2 (2009): 197-212.
	Full text (pdf)
This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0) .	
	

Review: Schellingova pozdní filosofie jako výzva pro současnou trojiční teologii

Author:	Petr Gallus
Cite As:	GALLUS, Petr. Recenze: Malte Dominik Krüger: Göttliche Freiheit. Die Trinitätslehre in Schellings Spätphilosophie, <i>Religion in Philosophy and Theology</i> 31, Tübingen 2008. <i>Teologická reflexe</i> . 15/2 (2009): 213-215.
	Full text (pdf)
This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0) .	
	

Review: Vladimír Urbánek: Eschatologie, vědění a politika

Author:	Martin Wernisch
Cite As:	WERNISCH, Martin. Recenze: Vladimír Urbánek: Eschatologie, vědění a politika (Příspěvek k dějinám myšlení pobělohorského exilu). <i>Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity (Monographia historica 9)</i> , České Budějovice 2008. 303 stran. ISBN 978-80-7394-076-8. <i>Teologická reflexe</i> . 15/2 (2009): 215-219.
	Full text (pdf)
This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0) .	
	

Review: Ian Hazlett (ed.), Rané křesťanství. Počátky a vývoj církve do roku 600. (Na počest W. H. C. Frenda.)

Author:	Jana Nechutová
Cite As:	NECHUTOVÁ, Jana. Recenze: Ian Hazlett (ed.), Rané křesťanství. Počátky a vývoj církve do roku 600. (Na počest W. H. C. Frenda.) Přeložil Petr Kitzler. Brno, CDK 2009. 349 stran. ISBN 978-80-7325-159-8. <i>Teologická reflexe</i> . 15/2 (2009): 219-221.
	Full text (pdf)
This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0) .	
